

TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Nr. 48.

ANULU XXIV.

Sabiu 17/29 Iunie 1876.

Telegraful este Duminec'a si Joi'n, la fie-care
douce septemani cu adansulu Foisioerei. — Prenu-
meratiunea setace in Sabiu la expeditor'a foiei, pre
afara la z. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fran-
cate, adresate câtra expeditor'a. Pretulu prenumera-
tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

telelelate pârti ale Transilvaniei st pentru pre-
vinciele din Monarchia pre unu anu 3 fl.iera pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tici
streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plutescu pentru intâi'a ôra
cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ôra cu 5 1/2, cr.
si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

La mormentulu Archieppului si Metropolitului Andreiu Bar. Siagun'a.

„... se cade a acceptâ nu
„numai cuvintele ci si faptele se-
„riose ale barbatilor vechi ce
„se amintescu pâna in dilele
„nôstre.“

Şânt. Marele Basil.

Finimu si cu alu treilea anu de
doliu. A patr'a ôra ni se infatisieza
mormentulu carele la 19 Iunie 1873,
câ sa vorbim cu cuvintele lui Da-
maschinu, „cu pëtra acoperi pre celu
ce a fostu putienu cu noi.“ Fi-
nimu cu anulu alu treilea, dara nu cu
doliulu, pentruca mare tesauru jace
in sinulu colinei din laturea despre
mëdia-nôpte a Rasinarloru, lângã bi-
seric'a inchinata Sântei Treimi, in si-
nulu acelei coline, carea cauta dure-
rosu spre valea ce léga resiedinti'a
doliului cu resiedinti'a de o gloria pré
curendu trecuta pentru tóta suflarea
romanésca din Austro-Ungari'a.

Doliulu nostru inse sa nu fia cá alu
„celoru ce nu ausperantia,“ pentruca
apostolulu popôreloru, care ne dà in-
vetiatur'a acëst'a ne invëtia la altu
locu mai departe, ca ceea ce se sé-
mana prin credintia intru stricaciune
se va sculã intru putere. Tesaurulu
nostru jace in momentu intru stri-
caciunea putredineii intru câtu lu-
representa remasitiile pamentesci, inse
partea cea nemuritoare, spiritulu celu
mare alu Marelui reposatu a remasu
lucrându intre noi.

Sinodulu archidiecesanu, celu mai
de aprôpe dupa repausarea Archiep-
pului si Metropolitului Andreiu
bar. de Siagun'a, celu dela 1874,
a fostu petrunsu de acësta credintia.
Pentru aceea i dedeço espressiunea asiã de
puterica, încãtu facu din ea lege. Si-
nodulu archidiecesanu alu acelui anu
decise, ca spre eternisarea numelui
Marelui Andreiu, pentru aducerea
aminte de faptele si lucrãrile lui si
pentru pastrarea directiunei
date de elu bisericeii nôstre, cá unu
modelu in viitoriu: diu'a de Sântu-
lu Apostolu Andreiu (30
Nov.) sa se serbeze in totu anulu, in
fia-care biserica din archidiecesa pa-
rastasu pentru sufletulu Marelui de-
functu.

Sinodulu archidiecesanu prin sta-
torirea acestei legi, carea pâna acum
se si urmëza in fia-care anu, a datu
expressiunea cea mai invederata a
credintiei sele in immortalitatea ma-
relui defunctu, pentru ca sustien-
dulu in valóre si dupa mörte
diu'a carea intruniã pre credinciosii
archidiecesei nôstre in sântele biserici
spre a face amintire la sântele rugã-
ciuni de numele lui, arata in fapta, ca
elcu cu spiritulu viaza mai departe in-
tre densii; mörtea a facutu numai o
schimbare in cele pamentesci si tre-
catóre; cele spirituale si netrecatóre
inse se continua întocmai cá si cându
aru fi elcu, si intre noi.

Escel. Sea, actualulu Archiepi-
scopu, prin unu cerculariu cunoscutu
publiculu nostru cetitoriu, de siguru
condusu de maxim'a, ca lucrurile cele
bune nu suntu nici odata de prisosu,
a dispusu cá spre radicare insemna-
tãtii marelui defunctu, diu'a mortiei
inca sa nu se dea uitãrei, si precum
diu'a de Sântulu Andreiu, asiã si diu'a
de 16 Iuniu sa ne intrunésca la asi-
stinti'a serviciului divin pentru ace-
lasi scopu. Este frumôsa acësta in-

doita cununa ce se impletesc in fia
care anu in apropiere si in departare
spre vi'a amintire a parintelui nostru
sufletescu neuitabilu, a parintelui vii-
torului bisericeii nôstre ecumenice.

Si un'a si alta, va se dica, si
dispusetiunea sinodale si cea a Archi-
pastoriului suntu dovedi despre pu-
terea lucrãtore a invetiaturiloru si a
faptelorulu celoru neperitóre, cari sin-
gure ducu pre posteritate la cunoscintia
si recunoscintia si prin aceste la
gratitudine.

Reamintirea acelu barbatu epo-
calu, ori câtu de frumôsa; in asema-
nare cu invetiaturile, faptele si, preste
totu, cu viëtia ceea ce erã mai unu
idealu de virtute, in momentele de
fatia are o insemnatate mai mare de-
cãtu sa fia de ajunsu numai lacrimile
doliului, recunoscintiei si gratitudinei.

In dilele cându in biserica provin-
ciei nôstre metropolitane intr'o parte
mai fia care ramu alu institutiuniloru
celoru frumôse are sa devina produc-
tivu si fia care propunere salutaria sa
nu se dea uitãrei, indata ce se face
odata nôpte preste dens'a, cá sa nu
se mai véda nici o urma binefacãtore
dupa dens'a si sa nu i se mai auda
nici de veste; intr'alta parte cându se
lucra séu aru trebui sa se lucre, cá sa se
curme neintielegerile escatate pentruca se
decidu unii a traí in constitutiunalis-
mulu genuinu alu bisericeii si nu dupa ar-
bitriulu unui omu: este datorintia
fia-cãrui credinciosu adevèratu a se
gandi, ca numai cu solemnitàile fu-
nebrale nu corespundem nici macaru
obligamintelorulu cele-amu luatu asupra-
ne prin reprezentantii nostri in sinodulu
dela 1874, nici prin simpl'a dicere ca
ne tienemu de statut. organicu, „magna
carta“ a provinciei nôstre metropoli-
tane, esoperata asiã dicendu de
neuitatulu si nepretuitulu Mare de-
functu. In dilele nôstre cându lumea
politica in apropierea nôstra nemijlo-
cita este in agonia, cându Banatulu,
Slavoni'a si Croati'a, dupa asigurãrile
celoru mai insemnate foi din capital'a
Ungariei, este intr'o miscare care in-
spira ingrigiri si produce presupuneri,
ca eveniminte mari suntu inaintea
usiloru: este datorintia fia-cãrui ro-
mãnu adevèratu a comparã trecutul
cu prezentulu, a asemená evenimintele
de mainainte cu cele de acum, si a
cautã, déca gasimu ca tempurile tre-
cute numai încãtu-va se asëmana, cu
cele de acum, cele ce s'au disu de
cei ce stau atunci in fruntea afa-
ceriloru nôstre, si s'au facutu din
partea acelor'asi sa dicemu, sa facemu
si noi si inca ce-va mai bine si mai spre
folosulu nostru, séu celu putienu asiã
de bine si atãtu câtu s'a facutu in tre-
cutu. In dilele nôstre cându calamitã-
tile sociale se inmultiescu in modu
ingrozitoriu, cându proletariatululu ne-
cunoscutu pâna aci in tiër'a nôstra
incepe a dá semne de viatia: este da-
torintia sa cautãmu, in anteactele nô-
stre sociale si déca vomu gasi numai
o invetiatura buna, unde-va scrisa, nu
numai sa nu o dãm uitãrei, dara sa
cautãmu a trage dintrens'a si alte in-
vetiaturi folositóre pentru poporulu
amenintiatu si sa-i ameliorãm pu-
setiunea nu numai in prezentu, dara sa
ne punemu tôte silintiele a-i asigurã
si unu viitoriu mai bunu.

In viatia si in faptele Marelui
repausatu, inaintea a cârui mormentu
ne aflãmu astadi, vomu aflã exemple,
invetiaturi in tôte directiunile atinse.
Dupa invetiatur'a altui lucëfaru bise-

rescusi si doctoru alu crestinatãtii si
umanitãtii, déca voimu sa ne apro-
piãm de perfectiunea impusa de evan-
geliu, „se cade a acceptã nu
numai cuvintele, ci si faptele
seriose“ ale nemuritoriului An-
dreiu. Numai asiã, dara numai asiã
lucrându, di si nôpte, din tôte
puterile nôstre, in spiritulu diseloru,
in spiritulu directiunei si calcandu cu
faptele in urmele nemuritoriului
si marelui nostru Parinte si Archiereu,
vomu fi adevèratii lui veneratori si
adevèratii lui invetiacei. Numai asiã
vomu face cá spiritulu lui nemuri-
toriu sa petrëca intru noi si noi sa petre-
cemu in spiritulu lui. Numai asiã vomu
aratã ca amu fostu demni de acestu
fenomenu de geniu omenescu, si sun-
temu demni de a ne numi fiii si ur-
matorii sei sufletesci. Altcum, vomu fi
„arama sunãtore,“ care in anumite
tempuri si face in anumite impregiurãri
suna si face ôre care sgomotu in lume,
mai departe inse este nebagata in
sëma si fãra nici o influentia asupra
vietiei bisericesci, natiunale, politice
si sociale.

Sa ne aducemu aminte ca unu
singuru barbatu a vivificatu o diecesa,
care erã inaintea de densulu in con-
ditiunile cele mai degradatóre si a
pus'o in rendu cu alte corporatiuni
bisericesci din patria, cari se bucurau
de seculi de o pusetiune distinsa. Sa
ne aducemu aminte ca unu unicu bar-
batu a desgropatu o provincia me-
tropolitana, carea erã derimata mai
bine de unu seculu si parte aservita,
in contr'a canónelorulu bisericeii nôstre,
la o metropolia straina de natiunali-
tatea nôstra. A descatenatu o natiun-
alitate cu puterea inteligintiei sele
si cu mijlôce materiali si nu s'a in-
timidatu de periculi, nu s'a obositu
de ostenele pâna nu o a vedutu a-
dusa la nivelulu celorulalte din pa-
tria, încãtu urmatorii nu mai avura
sa faca alt'a decâtu sa continue cu
lucrarea spre a se sustiené pre nive-
lulu la care ii au radicatu. Ia datu
prin spiritulu seu si prin influentia si
staruintia sea institutiuni de cultura
prin care romanulu sa nu stea mai
inapoi decâtu alti conlocutori ai sei.

Si noi acum, miliónele cu care
ne falimu de atãtea ori, numai cu-
vinte, udate cu lacrimi sa impletimu
dreptu cununa pre unu mormentu asiã
de impunatoriu?

Sa nu fia! Cãci tierin'a ne-aru
condamnã si ne-aru alungã dela mo-
mentulu lui, cum alunga blastemulu
unui parinte bunu pre ingratii si ne-
demnii sei fii!

„Constanti si zelosi“ pre-
tindea pâna erã in viëtia nemuri-
torulu Archiereu sa fimu, „spre a ne
tiené la inaltimea invetiaturiloru uma-
nitarie si civilisatóre“, precum a fostu
densulu in tóta viëtia sea, pâna si pre
patulu bólei sele ultime. Pentru ca dicea
densulu, fia-care din noi „este membru
alu unei familii, alu unei natiuni, alu unei
religiuni si alu unei patrie“ si numai
pre calea indicata, prin constan-
tia si zelu, „respunde“ cine-va si
indatoririloru sele crestinesci si „doc-
trineloru moderne de civilizatiune.“
Constanti si zelosi sa pretin-
demu si noi dela noi insine sa fimu,
de susu pâna josu, si ne vomu arãta
demni de numele de crestinu, demni
de a fi membri ai unei familie, natiuni
si patrie; dara totudeodata si demni
de mormentulu care nu va mai fi unu
centru séu tesauru de doliu, ci unu

locu de peregrinagiu pentru tóta su-
flarea carea pretiuesce faptele si des-
considera seraci'a vorbeloru.

Revist'a politica.

Scirile de eri din acea parte, de
unde astépta astadi press'a européna
intréga eveniminte nôue, ne anuncia
ca resbelulu intre Serbi'a si Turci'a
faptice s'a inceputu.

Telegrame in privinti'a acëst'a
are pâna acum numai fói'a din locu, „S.
d. T.“ O telegrama din Belgradu dela
27 Iunie st. n. spune ca inca de Sam-
bata, archimandritulu Ducehici, cu o
legiune de voluntari a trecut preste
riulu Drin'a pre din susu de forta-
rëti'a turcésca Svornicu Legiunea a
fostu norocôsa la intalnirea cea din-
tãiu cu trupele marginasie ale tur-
ciloru. Alta legiune de 7000 serbi
sub vice-colonelulu Gruia Miskovici,
majorulu Vlaikovici si capitanulu Tutnik
a trecut in 26 Iunie n. pre la Los-
niti'a (din josu de Svornicu) preste
Drin'a in Bosni'a. Colónele aceste vo-
luntari nu suntu armat'a propria, stau
inse in strinsa legatura cu armat'a,
pentruca ele neodihnescu, seducu si
esploréza pre inimicu si pregatescu ar-
matei calea la victoria sigura.

Dupa alta telegrama, la Supova,
aprôpe de Alexinatu, a incungiuratu
o bataliune din brigad'a belgradeana
pre 400 cerchesi, cari intrasera cu
fortia in Serbi'a si de siguru se pu-
sera pre prada. Cerchesii fura incun-
giurati in padure si impuscati pâna la
celu din urma. De partea serbésca a
cadiutu maiorulu Celecanticu si alti
3 feciori; afara de acësti'a, 30 vulnerati.

Biroulu telegraficu spune ca la
„Pol. Corr.“ i se scrie din Bel-
gradu. Plecarea principelui Milanu
la armata s'a statoritu pre 30 Iunie. In
diu'a aceea va aparé si manifestulu
de resbelu. In diu'a de 1 Iuliu se va
publicã in tóta Serbi'a legea martiala.
— Muntenegru 'si chiama toti bar-
batii capabili de arme sub stéguri, dela
alu 17 pâna la alu 60-lea anu alu
vietiei. Senatulu va luã frenele gu-
vernului a mâna si le va purtã pâna
la finea resbelului.

Telegramele la „Kelet“ spunu din
Ragus'a, ca intrarea Muntenegrului in
actiune nu mai sufere nici o indoiala,
ca capitani au luat mandate sa plece
cu cetele loru la punctele aratate.

In Ungari'a de sudu, se scrie, au
a se face concentratiuni mari de trupe
de linia si de honvedu. Scopulu este
impedecarea pretinselorlu agitatiuni
omladinistice despre care, vomu vedé
mai la vale, „P. N.“ face multa vorba.

Despre agitatiunile intre serbii
din Ungari'a de sudu cari nelinistescu
in continuu press'a unгурésca, „Pesti
Napló“ publica urmatórea corespun-
dintia din Neoplant'a cu dat'a din 20
Iunie:

Dta in Budapest'a si ceilalti lo-
cutores din tienuturile pacinice ale Un-
gariei n'aveti nici idea despre stãrile
de aici, póte ca nici guvernulu n'are;
pentruca pâna acum nu s'a interesatu
nici unu guvernulu de cele ce se pe-
trecu in pârtile serbesci dela sudulu
tieri si in confiniulu militariu provin-
cialisatu. Abiã acum cându semen-
ti'a aruncata a incoltitu cându se cõce
rodulu incepemu póte a observã ca
statulu unгурescu nu se intinde pâna
la Dunare si la Sav'a, cãci aici pute-
rea sea se gata. In loculu seu dom-
nesce omladin'a si militari'a, dara

amendoué suntu de o potriua ostile statului ungurescu.

De cându se pregatesce guvernulu serbescu in Belgradu de resbelu, omladin'a luca cu energia potentiata pentru a tramite in Serbi'a bani, armature si bratie luptatōrie. Acést'a i succede in tōte casurile, nu o impede nimene, organisatiunea ei e atātu de perfecta încātu abia existe vre-unu satu, in care nu aru avé agenti si pe cându se arunca sortile, cum crede si speréza ea, tōte suntu pregatite, cá sa se repetiesca in modu de totu subitu in templārile dela 1848.

Cá junctiune la cestiunea orientale si cá continuare a ei barbatii conducatori ai omladinei dorescu sa estinda rescól'a preste Ungari'a si cine traiesce aici intre densii si cunósce relatiunile de aici nu se va indoi ca omladin'a este in stare a încercá atentatulu de alungulu cursului interioru alu Dunarei si se pregatésca o vendée pentru Ungari'a.

Nu luá asiá usioru acést'a admōnitiune. Cugeta, ca poporatiunea ce vorbesce serbesce s'a sumutiatu de unu siru de ani încōce in modu sistematēcu si n'avutu ocaziune sa cunósca autoritatea statului ungurescu; totu déun'a si pretutindenea ea a semtitu impotenti'a organeloru statului ungurescu si puterea si influenti'a omladinei, ea sciá ca armat'a si granitieri'a suntu unu radiemu puternicu alu semtieminteloru ostile statului si constitutiunei. Statulu ungurescu nu dispune aici de nici o putere militara.

Rociulu omladinei inse e perfectu si puterea ei cu atātu mai mare cu câtu ea luca in nemedilicit'a apropierea a poporului. Politi'a statului are vre-o câti-va spioni neincrediuti intre serbi, dara capitani cētātiloru suntu organele omladinei. Omladin'a are o consemnare de numele membriloru ei completa si conducatori esecuta prin trezii tōte mesurile ei. Ori-ce ordinațiune séu dispositiune dela statu e cunoscuta înainte si fiindu neplacuta se eludéza din capulu locului. Si guvernulu din Budapést'a se intereséza putienu de aceste stāri, chiaru si tribunalele denumite de densulu, din Panciov'a, Biserice'a alba, Chichind'a mare si Becicarecu nu suntu emancipate de influenti'a omladinei, cá sa tacemu cu totulu despre administratiunea politica.

Guvernulu nu a fostu pâna acum de locu in stare a prinde harthiele omladinei, a pedepsí pe siefii complotului, a elude séu a paralisá politic'a loru. Ce e dreptu densulu nici nu s'a prea nisuitu spre acést'a. Ungurii pare ca suntu orbiti de Ddieu mai si promovéza planurile omladinistiloru.

Unele esemple spre ilustrare. Bani ce-i suntu de lipsa omladinei pentru inarmārile de resbelu, vinu din Pest'a. Omladinistii presentéza cambiele loru la cass'a de pastrare din Becicarecu; acést'a le giréza, le tramite apoi in susu la banc'a comerciala si banii emigréza la Belgradu. Comercianti unguresci efectuescu pe solviri in rate si pe cambie liferatiuni pentru agentii serbesci ai omladinei si nu cu siguritate absoluta si voru primí si paralele loru.

Sorgintele celu mai abundantu si mai regulatu de venitu pentru omladina, domeniulu Chichind'a-mare care se tiene de erariulu ungurescu, e situatu in asiá numitele câmpuri preste tiarini. Aceste suntu de natura urbaniale si suntu obiectulu unui procesu. Pâna ce se va resolví acestu procesu pâna ce guvernulu va regulá afacerea prin unu compromis, districtulu Chichind'a-mare tiene aceste câmpuri óre-si cum in arenda cu 1 fl. 50 cr. de jugu si le dá tiereniloru in subarenda cu 9—10 fl. Diferinti'a dupa atâtea mii de juguri o folosesc omladin'a. Si tierenii cei multi, arendatori suntu toti dependenti de ea.

Guvernulu cunósce si suferé acést'a economia de unu dieceni. Déca unu oficialu ungurescu i se lungesc omladinei in cale, acést'a de locu afla medilóce pentru a-lu indepartá. Lu aréta la óre-care capitanu confiniaru, care provóca intre oficialulu ungurescu de statu si intre deregatori'a militara unu conflictu, se face apoi aretare neintardiata la baronulu Edelsheim Gyulai, pentru cá acést'a sa deé satisfactiune si sa céra stramutarea individului respectivu. Asiá merge lucrulu — probatum est. Pe dindereptu guvernulu ungurescu se face de risu publicu si de batjocura, cu deosebire de fostii oficiali confiniari, de judii cercuali actuali si de colegii loru — domnii oficiali activi. E notoricu si aceea, ca intr'unu tempu atātu de belicosu nu se afla in tienutulu inferioru nici unu singuru regimentu ungurescu in garnisóna; si cētātile dela confine suntu tōte ocupate de granitieri lui Mollynáry.

Noi ungurii cari ne-amu asediati aici in credinti'a, ca locuimu in Ungari'a si putemu lucrá câmpurile nōstre in siguritate, gândimu numai cu frica la cestiunea orientale si la furiosulu resbelu ce ne amerintia si pre noi. Cea mai intima dorinti'a nōstra e, cá cabinetulu Tis'a sa nu lase scutinti'a nōstra si aperarea patriei la voi'a intemplārei, ci sa tramitia sub comand'a generalulu Hollán séu Mariassy o brigada de militii (honved) si sa faca ordine cu asistinti'a acestoru trupe.

Altfeliu nu va merge.

Despre intemplārile din Serbi'a, dice „Pest. Ll.“ din 24 Iuniu, nu avemu sciri mai noi dara nici de acele, cari aru puté desarmá ingrigirile resboinice. De sine se intielege, ca intrég'a pressa de aici se ocupa cu scirile ce au sositu ieri si putemu sa constatāmu cu multiamire ca cu deosebire relativu la atitudinea ce va avé sa ia monarchi'a austro-ungara in fatia cu unu resbelu eventualu intre Serbi'a si Pórt'a domnesce cea mai perfecta armonia in tōte organele pressei nōstre. „Pesti Naplo“ crede ca togm'a „Pest. Ll.“ face esceptiune in acést'a privintia, rogāmu inse pre onorotulu nostru colega sa compare articolulu seu de adi cu alu nostru si sa ne spuna apoi in ce puncte esentiali divergéza opiniunile nōstre. Cu observatiunile nōstre de ieri relative la portarea din urma a Engliteri nu amu voitu sa facemu pe Engliter'a responsabilu pentru ostilitātile ce potu sa prorupa intre Pórt'a si Serbi'a; dara amu disu si sustienemu si adi acést'a opiniune, ca procederea din urma a Engliteri nu a adusu togm'a rezultatele dorite. Deoparte Engliter'a pune pretiu prea mare pe energi'a si capabilitatea noului guvernulu turcescu cerendu-se dela densulu o procedere energica pe terenulu reformelor si alu pacificatiunii care pâna acum n'au urmatu inca; dealta parte acést'a indolentia neesplicabila a guvernulu turcescu 'si are jas'a acolo, ca atitudinea Engliteri se considera in Constantinopoli asiá cá si cându nu aru mai fi nimicu de facutu cáci se va ingrigi Marea Britania de tōte celelalte. Acést'a e parerea nōstra, ori o impartasiesce „Naplo“ ori bá; in lucrulu principalu ca adeca Austro-Ungari'a prorupendu unu resbelu intre Pórt'a si Serbi'a va trebui sa observe cea mai stricta neutralitate séu venindu schimbāri ce voru atinge interesulu monarchiei va trebui sa se determine prin insusi interesulu seu, in punctulu acést'a suntemu toti de acordu.

Dupa unu comunicatu din Constantinopole se va face o schimbare in representanti'a Turciei la curtea nōstra. Se vorbesce ca pentru postulu de ambasadoru la Vien'a e designatu dejá Aleco Vogorides Bey, o persóna acreditata sultanulu Murad din rapórtele de mai înainte. Se astépta

numai aprobarea acestei denumiri din Vien'a, care, dupa scirile ultime a si urmatu.

Dupa sciri dela fruntariile Croatico-Bosnica, spune „Pol. Cor.“ ca turcii au avutu intr'o lupta cu insurgentii la monastirea Mostaniti'a (in 15 Iuniu) perderi fórtē insemnate. Insurgentii avura cu o di mai înainte cunoscintia despre apropierea unei mari colóne turcesci. A dóu'a di diminēti'a s'a si aretatu avantgad'a turcesca. Insurgentii au statu loculu in positiunea ce ocupasera dejá intre Mostaniti'a si Mednécu si asteptara si sosirea trupeii principale turcesci. Cându au fostu turcii in distantia de o puscatura, arip'a stānga a insurgentiloru au deschisu unu focu aprigu. Nu multu dupa acést'a a intratu in lupta centrulu insurgentiloru si arip'a stānga. Strimtorati intre dóue colóne inimice inarmate cu puscii moderne bune, bietii basibogiucii turcesci cu puscii cu cremene fura sdrobiti, cá grauntiele intre done petri de móra. Basibogiuci, cáti s'au potutu s'au retrasu. Destulu se silea trup'a regulata de nisami, facāndu intrebuintiare de armele loru, se tiena pre basibojuci in locu spre a face resistintia. Incercārele acestea in urm'a focului ce se versá din puscile insurgentiloru erau zadarnice si inmultiau numai victimile turcesci. De cátra séra se reunira turcii pre siesulu dela Mostaniti'a spre a intreprinde unu atacu nōu. Cându erá sa se începá ataculu au inceputu o plóie torentiala, o fulgeritura acompaiata de unu tunetu lovindu intr'unu arbore din apropierea turciloru. Turcii deprimati de acestu semnu reu in locu se atace pre insurgentii se retragu in masse fára nici o ordine. In decursulu retrageri dau turcii preste alta céta de insurgenti, cari mai deciméza si ea din cei remasi dela Mostaniti'a.

Unu corespundinte scrie lui „Pest. Ll.“ din Pera la 20 Iuniu intre altele:

Situatiunea a devenitu fórtē acuta prin catastrof'a dela 15 Iuniu (prin omorulu ministriloru turcesci); arestārile cele multe ce au urmatu au sguduitu de totu credinti'a intr'o resbunare personale, cu deosebire a facutu mare sensatiune arestarea lui Osman Bey, adjutantul de mai nainte alu lui Abdul Aziz si a unor'a dintre partisanii sei, fiindu ca prin acést'a se credea confirmata esistinti'a unei conspiratiuni din partea partisaniloru sultanulu detronatu. Numerulu arestatiloru e considerabilu si cum se aude cei mai putienu agravati se voru esilá in cētātile mai indepartate.

Prin mórtea lui Hussein Avni pasi'a cabinetulu actualu a perditu pe unulu dintre cei mai energici springitori. Din provincie vinu scirile cele mai funeste; in Bulgari'a turba o lupta formale de exterminatiune; bacibozuci si circasieni au luatú asupr'ale oper'a de nimicire si scandalele ce se intempla suntu intr'adeveru inforatōre. De curendu s'au maltratatu in Caloftru lānga Filipopoli 40 fete bulgare intr'o casaminta afara de satu, punendu-se casamint'a in flacári copiii sermani trebuira se suferé mórtea in flacári. Aici in Constantinopole se manifesta pretutindenea pe fia care di o nelinisce mai mare si se potu observa pretutindene simptome de spaima; sentinelele la Pórt'a suntu duplicate, soldatii suntu consignati pe fia care nópte in caserne si pe Muradu 'lu padiescu vr'o câte-va bataliuni in Ildis-Chioscu, de unde nu cutéza a se aratá inaintea poporului. Se dice ca Murad umbla dejá cu idei de abdicere, pentruca situatiunea i este chiaru nesuferibila, si cu tōte aceste nu avemu unu unicu barbatu, care aru puté sa invinga numai cátu de cátu impregiurārile.

Lānga Aradu la serbatorile Rosaliiloru.

VI.

(Urmare.)

Cātu este de incepatoriu in trebi de acestea poporulu nostru, elu negresitu aru infruntá cu barbatia cutesanti'a despotulu séu a naucului, si i-aru alege unu sinodu nou care cu firmitate aru tiené conclusulu adusu prin antecesorele seu. Si ce aru urmá atunci? Aru avé d. Babesiu curagiulu se primésca asupr'a-si respunsabilitatea pentru urmāri?

Dar' d. Babesiu care despre tōte se tiene mai bine informatu trebuie sa scie si acea, cumca a fostu unu tempu cându guvernulu chiaru cercá sa se folosésca de unu astfelu de remediulu fatia de congresu, si vediendu ca legea nu permite asiá ce-va n'a cutezatu se ni vateme atātu de tare autonomi'a bisericeasca.

Ei bine! se urmāmu sfatulu dlui Babesiu, si de aci incolo nu va mai avé guvernulu sa-si bata capulu cu secaturi de acestea, va aflá usi'a deschisa chiaru prin noi, pre care fára nici o grige va poté intrá cá sa ne deé afara.

Eata ce idei mantuitōrie se nesusce d. Babesiu se realizeze in biserice'a nōstra! eata de cari invetiaturu se insufletiesce dlu Rotariu din Timisiór'a! pe care pâna aci ne dedasemu a-lu cunósce de unu barbatu seriosu, care cugeta ce face.

Déca se multiamer dlu Babesiu cu atāt'a, inca se potea scusá dóra cu cunoscut'a-i nervositate preste care nu este in stare se domnésca; inse d-sea nu se multiamer cu agitatiunea diurnalistica, ci pentru reiesirea cu pericolosulu seu planu descinde si pre aren'a luptei, si engagéza pre toti silucra barbatesce la ruina bisericei.

Pâna cându primulu adjutantu alu seu, dlu Rotariu, alarméza Banatulu prin „Albin'a“ ca a batutu „ór'a suprema“ cá sa se derime murii ce mâni intiepte i edificase si incepusera a se consolidá, comandantele Babesiu cu gard'a sea intra in senatu si pretinde séu capitulare séu lupta pre mórte séu viétia.

Marti (30 Maiu) de-si la sinodu abdisese „de tōte oficiile si tōta activitatea in acésta diecesa“ — vine d. Babesiu cu câti-va banatiani la consistoriulu plenaru, si dupa o conferintia prelabile fára resultatu, in siediinti'a publica nainte de jurarea membriloru noi face urmatoarea:

„Propunere incidentală“

pentru binele si unitatea bisericeii si resp. pentruliniscirea spiriteloru.“

„Ven. Consistoriu plenare, prin conclusu administrativu internu sa se invoiesca, de ocamdata, pâna la deslegarea prin congresulu natiunale a conflictulu escatu in sinodulu eparchiale din Aradu, prin restaurarea din temeiu a consistoriulu, in contielegere cu nou alesii membri a se constitú resp. a remané constituitu numai din membrii si asiá destulu de numerosi, alesi si mai nainte si astadata, prin urmare nici intr'unu casu contestabili.“

„In casu de neprimire róga, a se substerné acésta cauza deliberārei veneratulu consistoriu metropolitanu.“

Notabene in conferintia singuru a recunoscutu, cumca acésta mesura administrativa, „nu aru corespunde concluseloru sinodulu si oficiulu consistoriulu, dar' este necesaria pentru evitarea unu „mare si evidentu periculu alu bisericeii.“

Consistoriulu cu 12 contr'a 11

voturi va se dica cu majoritate de unu votu asupr'a acestei propuneri a adusu urmatoriulu :

„Decisus.”

„In considerare ca unu concludu sinodalu facutu dupa formalitatea prescisa cu majoritatea voturilor nu forméza si nu se póte numi „conflictus” fatia de minoritatea votanta; — in considerare ca consistoriu cá organu esecutivu subordinatu sinodului eparchialu nu e indreptatitu si chiamatu spre censurarea si supunerea concludeloru sinodului eparchialu, ci din care e detoria a se esecuta acelu cu revertia si a le esecuta cu credintia si rigóre; in considerare ca primirea propuneri dlu asesoru Babesiu aru volvá in sine sancțiunea principiului de anarchia si de nesupunere din partea organeloru administrative subalterne in biserică; — in fine in considerare ca concludulu sinodalu din cestiune, fiindu conformu statutului organicu, ma chiaru impusu prin acelu, din punctu de vedere alu legei positive si dealmintrelea este neatocabilu, din aceste motive propunerea dlu asesoru consistorialu Vincentiu Babesiu, nu se primesce, — iera apelat'a sea la consistoriu metropolitano se respinge, pentruca membrii consistoriului remasi in minoritate cu vre-o propunere facuta séu partinita in sinulu consistoriului, nu póte avé dreptu de apelata, ci numai de votu separatu.”

Nici „propunerea” nici „decisus” nu au lipsa de comentariu.

Dupa respingerea propuneri de „substernere la consistoriu metropolitano” dlu Babesiu desfasurandu ierasi o teoria noua despre dreptulu consistoriului de a despre astfelu de apelate a membriloru sei in contra concludeloru majoritatiei, de nou insinua recursu la consistoriu metropolitano in contra „respingerei apelatei.”

Si aci facendu-i pe voia unu membru din majoritate cu 12 contr'a 11 voturi se primí recursulu.

Dupa acést'a membrii banatiani cáti fura de fatia parasira consistoriulu, declarandu ca nu mai au ce cautá aci.

Numai dela unu votu aterná dar', cá dlu Babesiu se nu impedece activitatea aloru dóue senate din consistoriu; cáci unu consistoriu mancu si neconstituitu dupa lege putea aduce concludu valide.

Si acelu grati'a dlu Babesiu si a unu votu nesocotitu acésta tactica deplorabila se va mai urmá si in sinulu consistoriului metropolitano, si dlu Babesiu negresitu va avé placearea a vedé si acolo respinsa préaudacea sea incercare de nimicare a autonomiei bisericesci.

Ei bine! Déca d. Babesiu cu ai sei, numai dela primirea propuneri dnei se le conditionéza „binele si unitatea bisericéi”, apoi trebuie sa credemu cumca scopulu d-sele este reulu si spargerea bisericéi, si propunerea d-sele este numai unu pretestu pentru ajungerea acelu scopu.

Cáci dni'a lui cá unulu dintre legislatorii statutului organicu mai bine cá ori-cine trebuie sa scie, cumca forulu supremu alu bisericéi nóstre — Consistoriu metropolitano nici intr'unu casu nu póte aprobá o propunere despre care in susi propunetorulu recunósce ca este in contra legei.

Atunci evitarea „marelui” si „evidentelú periculu alu bisericéi” numai asiá se póte ajunge, decum-va acelu, care fára nici unu motivu acceptabilu a agitatú spiritele 'si va vení in ori si se va

nesuí a le linisei iera-si, cáci de va urmá reulu intentionatu fia siguru dlu Babesiu ca istoria nici pe sinodu, nici pe consistoriu aradanu nici pe celu metropolitano, ci numai pe d-sea 'lu va face respundietoriu pentru tóte.

Eu inse nu sperezu, cumca parte cea seriósá a intielegintiei nóstre, va rumegá bine ce face, si pre poporu — care de tóte acestea nemicu nu scie — se va nesuí a-lu scuti de amagiri, si 'lu va mantui de prapasti'a ce cu atát'a usurintia i-o pregatése vanitatea si ambitiuinea incurabila.

Asemenea sperezu, cumca acei barbati pe carii dóra i va intruni apelulu dlu Rotariu, voru fi la valtimea chiamá impregiurárele grele de astadi, si spiritulu sántu, care la aceste serbatori a luminatu pre S. S. Apostoli, li va dá si lorú lumina, cá sa scie: ce? si cându? este de facutu!

Unu fostu membru alu congresulu dela 1868.

Sibiulu in 14/26 Iuniu 1876. Boiti'a, satu curatu romanescu langa van'ale Turnului rosu, este unu punctu din cele mai romantice. Precu natur'a e frumósá si vesela asiá si ómenii din acésta comuna suntú plini de viétia. Mai pre susu de tóte se distinge acésta comuna prin pietatea cátra cele sante, prin nesuinti'a spre cultura si iubirea de labóre.

Aceste insusiri ale credinciosiloru din numit'a comuna au facutu cá archiereii nostri incependu dela nemuritoriulu Siagun'a, apoi parintele Ivacicovicu sa implinésca dorintia piosiloru credinciosi din Boiti'a, cá din cându in cându sa-i cerceteze.

A visitá comun'a bisericésca Boiti'a si a cunósce viétia bisericésca si scolaru de acolo avú Escelenti'a Sea, parintele archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanu unu motivu mai multu pentru seversirea parastasului de 3 ani pentru neuitatulu seu predecesoru Andreiu, in acea comuna, unde repausatulu in Domnulu metropolitu zebvea cu placere, si intre crestini de care erám iubitu si pre care ii iubí, care eu se vede si din dispositiunile testamentare, in care pre unii barbati demni din comun'a Boiti'a i denumesce de membri ai comisiuniloru fundationali.

Escelenti'a Sea parintele archiepiscopu si metropolitu Mironu plecatu din Sibiulu spre Boiti'a Sambeta la 3 óre dupa amédi inotitu de mai multi onoratori din Sibiulu si adeca afara de protosincelulu si archidiaconulu seu, de protopresbiterulu concernente, Ioanu Popescu de protopr. Ioanu Hanni'a, de dlu deputatu diétalu Parteniu Cosm'a, dlu cons. de trib. supr. in pens. Iacobi Bolog'a, dlu cons. gov. in pens. Elia Macelariu, dlu Visarionu Romanu dir. banc. „Albin'a,” dlu I. Pop'a adv., ajunse la 7 óre in Boiti'a unde luá cantirulu la bravulu locutoriu Voicu Clóje. In Sielimberu i se presentá poporulu nostru cu preotulu in frunte, care bineventandulu in numele poporului 'lu rugá cá la intórcere sa mangaié poporulu cercetandu-le biseric'a, ceea ce Escelenti'a Sea le promise.

Duminea in 13 Iuniu seversi Escelenti'a Sea sant'a liturgie asistatu de protosincelulu seu, protopresbiterulu loculu, archidiaconulu seu, pretimea din locu si alti doi preoti din comunele vecine. Erá ce-va rarú si comunitate a audí sub liturgie, cantarea coralá a intregulu poporu, dela tranu pána la celu mai teneru, si unu strainu audiendu si vedendu acestu concertu ddiiescu trebuia sa dica cu misionarulu rusescu, ca Ddiieu locuesce in biseric'a orientala.

Dupa liturgie tienú Escel. Sea o

cuventare cátra poporu despre faptele si meritele fericitulu in Domnulu archiepiscopu si metropolitu Andreiu, storcendu din ochii crestineloru lacrimi de pie memorie cátra marele archipastoriu Andreiu.

Dupa ce imparti anafora poporulu cu osu din biserica si dupa ce ceti rugaciunea la mormintele unoru crestini repausati cercetá scól'a, unde fiindu copiii adunati se tienú esamenu. Respunsurile ce dedura copiii, si dela natura isteti din diferitele obiecte de invetiamentu a fostu probe invetatori despre zelulu braviloru invetatori. Escelenti'a Sea laudandu pre crestini din Boiti'a pentru iubirea lorú de progresu, ceea ce se vede in edificiu pomposu de scól'a, pre invetatori pentru zelulu lorú, pre scolaru pentru diliginti'a lorú impartindu la cei mai buni scolaru si scolaritie daruri frumóse, ii imbarbatá a sporí totu mai multu si mai multu in directiunea acést'a.

Dupa prandiulu comunu de vr'o 30 persóne care s'a tienutu la dlu Voicu Clóje se intórse Escelenti'a Sea spre Sibiulu inotitu de amintitii onoratori din Sibiulu si pána la délulu Talmaciului si de o trupa de calareti din Boiti'a, cari si la mergerea spre Boiti'a i esira inainte si lu inotira.

La reintórcere putemu dice de Sielimberu unde avemu o mica comunitate bisericésca gr. or.: Si tu Sielimberu, pamentulu Sibiului cu nemicu nu esti mai micu intre fratii tei. Escel. Sea a implinitu dorintia crestineloru acestor'a, cari cu doru lu asteptau, cercetandule bisericuti'a lorú. Protopresbiterulu localu bineventandulu descoperí totu deodata greutátile, cu care se lupta acésta comuna bisericésca mica si seracu; Escel. Sea ii mangaie imbarbatandu-i in credintia si promitiendule a purtá grige si de ei; iera dlu deputatu diétalu Parteniu Cosm'a, care inotí pre Escel. Sea in acésta caletoria, informandu-se despre seraci'a crestineloru nostri din Sielimberu si vedendu cu ochii, ca le lipsese in biserică si cele mai neaprate cárti si odóre sante, descoperí ca dela sine va cinsti bisericéi nóstre din Sielimberu unu trupu de mineie si unu potiru pentru sant'a cuminecatura.

Incheiu cu acea dorintia, cá Escelenti'a Sea iertandu-i sanatatea, sa cercetedie cátu mai desu comunele nóstre bisericesci fiindu acést'a pentru crestini nostri o mangaiere si o insufletire cátra cultura si cátra tóte lucrurile cele bune si de folos.

Balulu românú din Vien'a.

Comitetulu subscrisu 'si permite a dá onor. publicu ratiociniulu despre balulu românú arangiatu in favórea societ. acad. „Romani'a Juna”. Observámu, ca pentru estinderea sea publicámu numai sumele generali, avendu a se tipari in detaliu tóte ofertele incurse in „Raportulu societátiei Romani'a Juna”.

Constatámu cu viua placere, ca intreprinderea nóstra a fostu imbratisata cu caldura, si ne magulimu cu speranti'a ca onor. publicu nu ne va subtrage nici pe venitoriu binevointi'a sea.

Incursele de pána acum se urca la suma de 2187 fl. 50 cr., de unde subtragendu spesele de 1490 fl. 1 cr, remáne unu venitu de: 697 fl. 49 cr.

Amintimu cá pentru sustinerea renumelú ce si l'a castigatu acestu balu in capital'a Austriei, comitetulu a cautatu cá arangierea sa fia cátu se póte de splendida, avendu a intruni in sér'a de balu societatea cea mai alésa din Vien'a.

Spre rectificarea nóstra lasámu sa urmeze incursele in generalu:

I. Din Vien'a.

1. Majestatea Sea Imperatulu Franciscu Iosifu I. 100 fl.

2. Majestatea Sea imperatés'a Elisabet'a 50 fl.

3. Dómnele patronese 2 napol. si 823 fl.

4. Pentru biletele vendute la cassa 1 napol. si 607 fl.

Sum'a 3 napol. si 1580 fl.

II. Din Bucovin'a. Dupa invitari personali 32 fl.

III. Din Romani'a. Alteti'a Sea principele Carolu I. 10 napol. Prin dlu colectantu Vladu Alesandrescu, Brail'a, 8 napol. Dlu M. Gr. Stourz'a, Iassi, 5 galbeni. Dlu Ioanu Corjescu propriet., Iassi. 2 galbeni. Dlu Stefanu Pavlescu propriet., Iassi, 2 galbeni. Dlu Constantinu Corjescu 1 lira turc.

Sum'a 1 lira, 18 napol. si 9 galb.

IV. Din Ungari'a. Prin dlu colect. Ioanu Hamsea profes. in Aradu 29 fl. Prin dlu colect. Basiliu Mandreanu prof., Caransebesiu 22 fl.

Sum'a 51 fl.

V. Din Transilvani'a. Prin dlu colect Dr. I. Mog'a, Sibiulu 69 fl. Prin dlu colect. N. P. Petrescu, Sibiulu, 13 fl. Dni fratii Stanescu Brasiovu 10 fl. Prin dlu colect. I. Popu, Sardu, 5 fl. Prin dlu col. I. Turcea 46 fl. Prin dlu col. S. P. Mateiu, Blasiu 35 fl. Prin dlu col. E. Vlas'a, Blasiu, 4 fl. Prin dlu col. A. Balint, Satulungu 12 fl. Prin dlu col. Dr. A. Balint, Rosi'a 8 fl. Prin dóm'n'a colect. Emili'a Ratiu, Turd'a 8 fl. Prin dlu colect. I. Comsi'a, Zernesti, 9 fl. Prin dlu col. Dr. I. Rusu, Bradu, 6 fl. Prin dlu col. I. Paraschivu, Sabesiu, 19 fl. Prin dlu Dr. A. P. Alecs. in Ratiu, 7 fl. 80 cr. Prin dlu col. I. Natianu, Bradu, 12 fl. Prin dlu col. D. Coltofeanu, Breticu, 6 fl. Prin dlu col. P. Bradu, Orlatu, 3 fl.

Sum'a 272 fl. 80 cr.

Sum'a totala a perceptiuniloru face o lira. 21 napol. 9 galb. si 1935 fl. 80 cr., iér. prefacuti in bani austr.: 2187 fl. 50 cr. v. a.

Tóte spesele conformu cuitantiloru vidimate de presiedinte, controloru si comisiunea revedietória facu: 1490 fl. 1 cr.

Remáne deci cá venitu 697 fl. 49 cr. v. a. di siese sute nóue-dieci si siepte fl. 49 cr. cari au intratu in cass'a societátiei „Romani'a Juna”.

Finindu-si comitetulu activitatea sea, fiindu absolvatu de societate, aduce in numele tenerimei románe din Vien'a adenc'a sea multiamita tuturor binevoitoriloru contributori, rogandu-i a ne dá si pre venitoriu sucursulu lorú acolo, unde nu ajungu poterile nóstre.

Vien'a in 8 Iuniu 1876.

Drnd. Octavianu Blasianu, cassariu.

Onoriu Filea, secretariu.

Nadesiulu-sasescu, 7 Iuniu 1876.

Domnule Redactoru! Te rogu cu totu respectulu se binevoiesci a primí si publicá in colónele multu stimatulu diariu „Tel. Rom.” urmatoriulu:

Apelu,

cátra onorat'a inteligintia romána din giurulu Nadesiului-sasescu, cttrulu Cetatea de balta.

Motto: „Óre déca voiu cantá Fi-va cine m'ascultá?” „G. Sionn.”

Este unu adeveru constatatu si nerestornaveru ca bunastarea si fericirea, ba putem dice ca si sistintia, precum a unu individu asiá si a unu poporu intregu, aterna dela gradulu de cultura ce-lu posede.

Petrunu de peste adeveru, popularu mai de pe intregu globulu pamentulu, tientescu si nesuiescu din tóte poterile, astadi mai multu cá totu-déun'a, spre a se aventá la unu gradu de cultura mai inaltu. Poporulu nostru românú inca, cu tóte ca au avutu si are inca pána in diu'a de

astadi se intempine calamități si sa suferă multu din partea adversariloru si inimiciloru sei seculari, cari de multe ori si in multe felii, vedindu ca nu-lu potu inghită, adeca a-lu preface in elementulu loru, au voitu sa-lu trantésca la pamentu firesce cu scopu de a nu se mai sculă in eternu; poporulu nostru dicu, de-si nefavoritu de sôrte totusi de vr'o câte-va diecenii încóce de cându a începutu a respiră si elu liberu, — deschidendu-si auzulu seu la vocea desculului modernu, carea ne chiama cu unu tonu putinte la cultura si sciintia inainte de tóte, si voindu a nu remané inapoi'a altoru popóre si apoi a fi absorbitu si a perit totalminte, — a pusu fundamentu si a începutu a lucră la edificulu celu grandiosu alu culturii sele -- singur'a garantia a venitorulu seu de auru — si astfelu a-si eluptă rangulu potrivitu ce-i compete in concertulu popóreloru civilisate.

Se privimu numai institutelu de (cultura) invetiamentu ridicatē in diecenii din urma din partea poporulu românū si numai din poterile sele proprie; se luămū in considerare reuniunile séu asociatiunile acestui'a, in fruntea căror'a sta că o regina, „Asociatiunea transilvană pentru literatur'a română si cultur'a poporulu românū,” cá totu atâtea midilóce pentru ajungerea scopulu sublimu si salutariu, si indata ne vomu convinge despre acestu adeveru. Cu tóte aceste in sa s'a pusu numai fundamentulu, s'a facutu numai începutulu dupa cum amu disu si mai susu, dara nici-decum de ajunsu pentru a putea speră unu venitoru mai fericitu, pentru a ne puté asigură esistintia nationala in contr'a ori căru periculu ce ne-aru amenintă, si pentru — nu a întrece pe popórele conlocuitoře, ci celu putienū — a pasit paralelu cu densele pe calea ce duce cătra progresu. Déca ne-amu multiamit' numai cu atăt'a, nu aru insemnă alt'a decâtu a inotă pâna cătra jumetatea riului si apoi a numai miscă din mâni, ci a ne lasă prada valuriloru, cari de siguru ne-aru inecă.

Spre marea nóstă nenorocire ni se da ocaziune a ceti nu odata prin diarele nationale române, ba ceea ce vedemu chiaru si cu ochii, ca poporulu nostru a începutu a seraci si ca seraci'a iá unu aventu infioratoriu. Si lucrū naturalu. Elu, adeca poporulu, traiesce mai cu séma, si cu deosebire celu din pârtile nóstre, din economi'a rurala, carea o pórtă numai bine de cum o a invetiatu dela parinti, mosi si stramosi. Elu se inmultiesce mereu si impreuna cu elu si trebuintiele lui intr'o mesura de totu imensa; iéra mosi'a lui totu aceea remâne si venitulu dupa ea totu mai micu, din cauza ca nu o scit cultivá cum se cuvine. Mergendu acést'a totu asiá mai curendu ori mai tardiu ne vomu tredi numai ca poporulu a devenitu proletariu. O impregiurare acést'a destulu de frista si dorerósa, care trebuie sa umple de ingrigire seriósa pe totu românulu adeveratu si binesimtiatoriu.

„Principiis obsta, sero medicina paratur“, dice cunoscutulu proverbu latinu. Cá poporulu, radecin'a natiunei, sa nu devina la sapa de lemnū, cá sa póta esistá cu onóre si sa duca o viétia mai tignita cá in trecutulu de trist'a reminiscintia, trebuie prevenitu acestu incidentu neplacutu si infricosiatu si inca in graba pâna nu ajunge reulu la culme, căci atunci tóta ostenel'a ce s'aru face aru fi zadarnica, tóta medicin'a ce s'aru intrebuintiá pentru curarea lui nu aru folosit póte nimic'a dupa proverbulu citatu.

Si cine sa vina intr'ajutoriu poporulu si sa-lu scape de prapasti'a ce-lu amenintia? Cine altulu de cătu inteliginti'a, carea inca face parte din-

trensulu. Inteliginti'a este chiamata, are sacr'a datorintia a pune umeru la umeru si a lucră in sfer'a sea din tóte poterile posibile pentru luminarea, cultivarea si si pentru bunastarea materiala a poporulu.

Este cunoscutu, speru, on. inteligentie ca si in comun'a nóstă Nadesiulu-sasescu s'a infintiatu inca pe la anulu 1870 un'a reuniune de lectura cu laudabilulu scopu de a respandí cultura in poporu, dela care este conditiunata si bunastarea materiala a acestui'a, — dara durere, aceea, dupa cum se scie nu s'a bucuratu de o viétia duravera, ci fu parasita si neglesa nu cu multu dupa infintiare, spre daun'a nóstă a tuturor'a.

Vediendu ca pâna in tempulu de fatia nu s'a facutu nici celu mai micu pasiu pentru restaurarea ei din partea celoru competenti, de-si au fostu rogati in mai multe renduri pâna chiaru si publice (a se vedé T. R. nru 101 din 21/12 1875. —) sacr'a datorintia ce o amu cá preotu si cá românū, 'mi impune, déca si nu sum membru alu acelei reuniuni, si acést'a din cauza ca pe tempulu infintiarei ei me aflamu inca la studiulu teologicu, — a rogá cu totu respectulu pe intrég'a inteligentia din giurulu comunē Nadesiulu-sasescu si cu deosebire pe cea din Sighisiór'a sa binevoiesca a se coaduná in cas'a parochiala gr. or. din Nadesiulu-sasescu pe Duminec'a a 8 dupa Rosalie ce cade in 18/30 Iuliu a. c. spre a ne consultá despre sôrtea cestiuantei reuniuni.*)

Gerasimu Lupea
preotu rom.

Varietăți.

* * Parastasu. In biserici'a nóstă din cetate s'a celebratu parastasulu pentru intru fericire mutatulu dela noi si neuitabilulu Archipastoriu Andreiu Bar. de Siagun'a eri in 16 Iuniu st. v. Parastasulu i-a premersu o liturgia cetita de P. spiritulu alu alu Seminariulu, Germanu. La Parastasu pontifică Escel. Sea Inaltu présantitulu Archieppu si Metropolitu Mironu Romanul cu asistentia numerosa. Corulu clericiloru a executatu innulu funebralu, la finea parastasulu in modu escelentu. La parastasu au fostu afara de elevii institutulu Andreianu unu numeru frumosu de fruntasii parochiei din cetate si alti onoratori.

* * Dlu comite Mauritiu Conrad a sositu Marti cu trenulu de dimineti'a din caletori'a dela Bul'apest'a.

(†) **Basilii Buzdugu**, fostu oficiantu de statu, pretore cercualu, asesoru de tribunalu, jude regiu cercualu, membru alu congresulu natiunali bisericescu si alu sinodulu archidiececanu gr. or., membru alu universitatēi districtulu Naseudu si alu comitetulu administrativu de fondurile scolastice granitieresci etc. etc. si-a datu nobilulu seu sufetu in mân'a creatoriulu la 22 Iuniu a. c. la 8 óre sér'a, dupa ce in etate de 49 ani dupa unu morbu scurtu, dar'greu si dupacefu impartasitu cu sântele taine, lasandu in doliu profundu pre fratii sei: Ioanu Buzdugu, parochu in Borgo-Dioseni, si administratoru protopopescu cu fii sei Leonu (studinte de a 7 clase gimnasiale) Teodoru si Revec'a, Iacobu Buzdugu, parochu in Borgo-Rusu, cu pre soci'a sea Teodor'a si fiulu loru Ioanu (studinte de a 2 clase gimnasiale); pre unchiulu seu **Basilii Pavelu**, parochu in Borgo-Bistritia, cu pre numeros'a sea familia. Inmormentarea

*) On. redact. a „Gaz. Trans.“ inca este rugata a publicá acestu „Apelu“.

Coresp.

va avé locu la 24 Iuniu, astrucându-se repausatulu, precum insusi a doritu, la proprietatea sea Colibiti'a. Mai deplänge pe repausatulu intréga Valea-Borgoului si totu districtulu Naseudulu, si are cauza a-lu deplänge biserici'a si natiunea, perdiendu in elu pre unulu dintre fii sei cei mai demni si devotati. Postu-a Basiliu Buzdugu unu caracteru curatu, firmu, independentu si dreptu pâna la extremitate, natiunalistu inflacaratu, din care cauza avú a suferi multu nu numai din partea celoru straini, ci chiaru si din partea unoru români; aperiatoriulu celoru persecutati, parintele celoru lipsiti, amiculu studentiloru, inimicu neimpacatu alu renegatiloru, tiraniloru si egoistiloru de totu soiulu. Basiliu Buzdugu erá designatu a fi alesu de viitoriulu protopopu alu Bistritiei in locul repausatulu seu tata.

Fia-i tierin'a usióra, precum memori'a i va fi in veci binecuvantata!

* * Afaceri de posta. Dela 1 Iuniu a. c. (sambat'a viitóre) se incepe, in conformitate cu ordinea presenta a trenuriloru liniei orientale a drumulu de feru, comunicatiunea intre **Feldiór'a** si **Valcele** (Elöpatak) prin mijlocirea unei trasuri de posta carea va inaintá epistole si alte espeditiuni, eventualu va duce si persoane. Ordinea comunicatiunei este urmátóra: Dela Feldiór'a pléca trasur'a de posta, dupa sosirea trenulu: la 4 óre dupa média-di; sosescē in Valcele: la 5 óre 30 minute sér'a. Dela Valcele pléca: la 9 óre dimineti'a; sosescē in Feldiór'a la 10 óre 30 minute inainte de média-d., inainte de plecarea trenulu.

* * Omoru duplu pentru 1/2 litra de cerasie. La tergulu de septamâna din Orestia, in diu'a de 17 Iuniu, s'a escatu cértă între unu romosanu si o muiere ce vindea cerasie pentru 1/2 de litra cerasie. Cért'a s'a terminatu cu deplorabilulu faptu ca romosanolu a spintecatu pre biat'a muiere, carea erá ingrecata, cu cutitulu si i-a vatematu intestinele încátu dupa suferintie de patru óre a muritu. Omoritorulu se dice ca e rezervistu si unu individu care a mai intreprinsu asemenea operatiuni barbare. Mirarea e mare, ca ucigasiulu n'a fostu arestatu, ci s'a dusu in pace, facendu-si cale cu cutitulu in mâna. Mai tardiu s'a dusu gendarmi dupa densulu, dara se vede ca nu l'au aflatu. Barbatulu veduvu a remasu cu 5 copii lipsiti de mama.

* * Celu mai inaltu turnu din lume. — Unele diare au atribuitu subcomisiunei espositiunei universale ce va avé locu la Parisu in 1878 ide'a de a radica séu unu imensu faru electricu pre Trocadero, séu unu observatoriu de o inaltime prodigiósa. Conceptiunea indrasnetiulu proiectu de a radica unu turnu giganticu pe unulu din terenurile Trocaderulu e datorita initiativei personale a unui ingineru francesu D. Burel.

Acestu turnu, căru'i'a inventatorulu i-a datu numele de acrobelu, nu va avé 300 metre de inaltime cum s'a disu, ci 187 1/2 metre. Eata descrierea acestui nou turnu din Babelu:

Acrobelulu va fi construitu de feru din base pâna in verfu. Form'a sea va fi aceea a unui vastu paralelipedu avendu 36 metre largime la basa si numai 8 susu. La cele 4 coltiuri a turnulu se voru construi 4 tutnuletie patrute de feru, cu fetie de 4 metre. Dóue din aceste turnuletie voru fi providiute cu câte unu ascensoriu cu motoru idraulicu; in celelalte dóue se voru stabili scări in spirala de o mia trepte fia-care. Turnuletiele voru fi solidu legate si unite prin nisce armaturi puternice de feru si prin traverse cari se voru incrucisá. Acestu monumentu nu va avé mai putienū de 11 etagie, asiediate la distantie neegale. Platform'a va avé

deasupr'a-i unu belvedere inaltu de 20 metre in care se va instalá ferulu electricu de care s'a vorbitu de mai multe ori in diare. Cátu despre fundamente, ce nu voru avé mai putienū de 10 metre adencime, voru fi de feru si se voru infundá in pamentu desvoltandu-se cu o curbura destulu de mare spre a asigurá echilibrulu monumentulu. In golurile lasate între lemnaria si armaturele de feru a fundamentelor se va furná bitumina.

Acrobelulu va fi negesitulu un'a din minunile espositiunei dela Parisu. Elu va întrece in adeveru in inaltime tóte monumentele cunoscute. Se citéza printre cele mai inalte turnulu espositiunei dela Filadelfi'a, a căru inaltime e de 140 m.; piramid'a lui Cheops, 146 m.; catedral'a din Straasburg 142 m.; sagét'a catedralei din Rouen, 141 1/2 m.; domulu lui St. Petru din Rom'a, 132 m.

* * Trenu fulgeru. — Directorulu teatrulu Booth din New-York a percursu de curendu celu distantiu in 38 óre cu unu trenu fulgeru distantia enorma (aprópe 1300 leghe) ce separa acestu orasiu de San-Francisco. Dóue masini gat'a de plecare asteptau trenulu la Omal'y'a si la Pittsburg. Nu s'a opritu decâtu tempulu strictu necesaru pentru acatiarea acestoru masine. Numai 12 caletori fusesera admisi a se suí in uniculu vagonu a acelu trenu fulgeru. Pretiulu locuriloru fusesse ficsatu pentru dusu si intrindendu-se aci si o siedere de optu zile la marele otelu din San-Francisco. Mai multe dame cerusera in zadaru a face aceea caletoria, căci li se refusa sub pretextu ca nu erau sa póta resistá la emotiune si ametiela.

Mai multe diare din New-York au profitatu de acesta ocaziune spre a espediá pachete cu Nr. loru aparutu in momentul plecării trenulu in tóte orasiile pe cari avé sa le tréca.

Caletori'a facuta de trenulu fulgeru cere obicinuitu cincii zile pentru trenurile ordinare. Marile companii din statele unite au organizatu trenuri fulgere de vre-o 6 luni între marile orasie a uniunei, precum Filadelfi'a, Washington, Boston, Noulu-Orlean'a; inse pentru prim'a óra încérca aceste trenuri pe o distantia atátu de considerabila.

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Iuniu 1876.

Metalicele 5%	65 20
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	69 —
Imprumutulu de statu din 1860	109 25
Actiuni de banca	833 —
Actiuni de creditu	138 20
London	123 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 —
„ „ „ Temisioreno	72 —
„ „ „ Ardelenesci	72 —
„ „ „ Croato-slavone	—
Argintu	104 60
Galbinu	5 84
Napoleonu d'auru (poli)	9 81
Valut'a noua imperiale germána	60 35

Nr. pr. 111. — 1876.

Edictu.

Adamu Marianu neorusticu gr. or. din Bei'a, cu necredintia, parasindu-si pre muiera sea Mari'a lui Moise Tarb'a din Archit'a o au lasatu cu o copila mica a loru, si au prebegitu de 4 ani trecuti de nu se mai scie nimic'a de densulu.

Prim acést'a se citéza (pe bas'a Drept. can. §. 113 p. 12. pag. 78) cá in terminu de unu anu si o di dela datulu de fatia sa se presenteze la subscrisulu Foru alu scaunulu protop. tractualu; căci la din contra, se va luá la pertractare caus'a jeluitóre, si se va decide in sensulu S. pravile a bisericeii ortodoxe si in absentia lui.

Sighisiór'a 24 Aprile 1876 st. v.
Scaunulu protopresbiteralu alu tractulu Sighisiórei gr. or.

Zacharie Boiu,
protopopu.

2—3